

# Literatura dla dzieci - opis przedmiotu

| Informacje ogólne   |                                          |
|---------------------|------------------------------------------|
| Nazwa przedmiotu    | Literatura dla dzieci                    |
| Kod przedmiotu      | 09.2-WP-PiWM-LdD                         |
| Wydział             | <a href="#">Wydział Nauk Społecznych</a> |
| Kierunek            | Pedagogika przedszkolna i wczesnoszkolna |
| Profil              | ogólnoakademicki                         |
| Rodzaj studiów      | jednolite magisterskie                   |
| Semestr rozpoczęcia | semestr zimowy 2019/2020                 |

| Informacje o przedmiocie        |                                                                                 |
|---------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------|
| Semestr                         | 8                                                                               |
| Liczba punktów ECTS do zdobycia | 3                                                                               |
| Typ przedmiotu                  | obowiązkowy                                                                     |
| Język nauczania                 | polski                                                                          |
| Sylabus opracował               | <ul style="list-style-type: none"><li>dr hab. Pola Kuleczka, prof. UZ</li></ul> |

| Formy zajęć |                                         |                                        |                                            |                                           |                     |
|-------------|-----------------------------------------|----------------------------------------|--------------------------------------------|-------------------------------------------|---------------------|
| Forma zajęć | Liczba godzin w semestrze (stacjonarne) | Liczba godzin w tygodniu (stacjonarne) | Liczba godzin w semestrze (niestacjonarne) | Liczba godzin w tygodniu (niestacjonarne) | Forma zaliczenia    |
| Ćwiczenia   | 15                                      | 1                                      | 9                                          | 0,6                                       | Zaliczenie na ocenę |

## Cel przedmiotu

Podstawowe wiadomości z zakresu odmian i sposobów istnienia literatury adresowanej do dzieci. Umiejętność wykorzystywania tendencji psychologicznych, pedagogicznych, socjologicznych znajdujących odbicie w twórczości dla dzieci. Osiągnięcie takiej kompetencji czytelniczej, by przekaz wiedzy uczniom z klas I-III był merytorycznie poprawny.

## Wymagania wstępne

Podstawy gramatyki języka polskiego i wiedzy o literaturze.

## Zakres tematyczny

Literatura „czwarta”. O naturze i sposobach istnienia literatury dla dzieci. Odmiany istnienia literatury „osobnej”. **Teksty dziecięce i teksty dla dzieci – dobór książek dla młodego czytelnika.** Miejsce literatury czwartej w kulturze. **Literatura dla dzieci na tle literatury ogólnej. Literatura dla dzieci i jej obieg.** Znaczenie tekstów folkloru a percepcja dziecka. Folklor a folklorystyka. **Literatura ludowa a literatura dla dzieci: język, bohater, obyczaje, zwyczaje itd.** Kryteria oceny utworu literackiego a swoiste cechy literatury „osobnej”. Wyznaczniki dzieła literackiego. Podstawowe pojęcia teoretycznoliterackie. Tendencje pedagogiczne i ich odbicie w twórczości dla młodego odbiorcy. **Dziecko w literaturze a pedagogika – tendencje, zjawiska, przemiany.** „Cudowne i pożyteczne”, czyli znaczenie baśni w życiu dziecka. Wartości poznawcze, wychowawcze, ludyczne, emocjonalne i estetyczne baśni. Przyroda, jako tworzywo dzieła literackiego. Klasyfikacja przyrody według Tadeusza Makowieckiego. Funkcje przyrody w dziele literackim. Wartości literatury dla dzieci i młodzieży. Sposoby wyrażania wartości w utworach dla młodego czytelnika. Od Konopnickiej do Białoszewskiego, czyli język dziecięcy a poezja dla dzieci. Odbiorca i nadawca w utworach poetyckich. Zabawy językowe. Zmiany modelu periodyku dziecięcego na przestrzeni wieków. Rola czasopisma dla dzieci w wychowaniu.

## Metody kształcenia

Wykłady – wykład konwencjonalny, pogadanka.

Konwersatoria – praca z książką, metoda tekstu przewodniego, metoda projektu.

## Efekty uczenia się i metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się

| Opis efektu                                                                                                                                                                                                                                                                              | Symbolne efektów                                                                                            | Metody weryfikacji                                                                                                                  | Forma zajęć                                               |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------|
| Student zna i rozumie: B.1.W2. podstawy i zakres doboru treści nauczania dzieci lub uczniów w zakresie języka polskiego, pojęcia z zakresu teorii literatury, kultury oraz wiedzy o języku, a także klasyczną i współczesną literaturę dla dzieci oraz kulturę dla dziecięcego odbiorcy; | <ul style="list-style-type: none"><li><a href="#">PPiW_W-10</a></li></ul>                                   | <ul style="list-style-type: none"><li>sprawdzian</li></ul>                                                                          | <ul style="list-style-type: none"><li>Ćwiczenia</li></ul> |
| Student potrafi: B.1.U1. funkcjonalnie posługiwać się pojęciami z zakresu teorii literatury, kultury oraz wiedzy o języku; B.1.U2. dokonać analizy i interpretacji zróżnicowanych formalnie dzieł literackich oraz kulturowych;                                                          | <ul style="list-style-type: none"><li><a href="#">PPiW_U-07</a></li><li><a href="#">PPiW_U-15</a></li></ul> | <ul style="list-style-type: none"><li>obserwacja i ocena aktywności na zajęciach</li><li>projekt</li><li>analiza projektu</li></ul> | <ul style="list-style-type: none"><li>Ćwiczenia</li></ul> |

| Opis efektu                                                                                                                                                                   | Symbole efektów             | Metody weryfikacji              | Forma zajęć |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------|---------------------------------|-------------|
| Student jest gotów do: B.1.K1. autorefleksji nad dyspozycjami i posiadanymi kompetencjami merytorycznymi do wspierania dzieci lub uczniów w zakresie rozwoju języka polskiego | • <a href="#">PPIW_K-02</a> | • bieżąca kontrola na zajęciach | • Ćwiczenia |

## Warunki zaliczenia

Zaliczenie ćwiczeń kończy się zaliczeniem z oceną. Efekty kształcenia będą weryfikowane trzema sposobami: poprzez systematyczną kontrolę wykonania zadań przewidzianych programem, okresowe sprawdziany (wejściówki) oraz wykonanie projektu (indywidualnie). 70% oceny końcowej stanowi ocena z projektu. Pozostałe 30% stanowić będą pozostałe – wskazane oceny cząstkowe. Projekt zajęć – zgodność z tematem, struktura pracy, poprawny język, odpowiedni dobór literatury, twórczy sposób wykorzystania literatury dla dzieci i przedmiotowej.

Ocena końcowa

Ocena z ćwiczeń

## Literatura podstawowa

1. Baluch A., *Książka jest światem: o literaturze dla dzieci małych oraz dzieci starszych i nastolatków*, Kraków 2005.
2. Bettelheim B., *Cudowne i pożyteczne: o znaczeniach i wartościach baśni*, t. I-II, Warszawa 1985.
3. Cieślowski J., *Literatura i podkultura dziecięca*, Wrocław-Warszawa-Kraków-Gdańsk 1975.
4. Cieślowski J., *Literatura osobna*, Warszawa 1985.
5. Jonca M., *Enfants terribles: dzieci złe, źle wychowane w literaturze polskiej XIX wieku*, Wrocław 2005.
6. Kątny M., *Przyroda w polskiej prozie dla dzieci i młodzieży*, Kielce 2002.
7. *Kultura literacka dzieci i młodzieży u progu XXI stulecia*, red. J. Papużyńska, G. Leszczyński, Warszawa 2002.
8. Ługowska J., *Bajka w literaturze dziecięcej*, Warszawa 1988.
9. Makowiecki T., *Funkcje motywu przyrody w dziele literackim*, „Sprawozdanie Towarzystwa Naukowego w Toruniu” 1951 [wydano: 1953], 5, 1-4, s. 113-120.
10. *Poezja dla dzieci: antologia form i tematów*, Wrocław 1999.
11. Waksmund R., *Literatura pokoju dzieciennego*, Warszawa 1986.
12. Waksmund R., *Od literatury dla dzieci do literatury dziecięcej (tematy – gatunki – konteksty)*, Wrocław 2000.
13. Wróblewska V., *Przemiany gatunkowe polskiej baśni literackiej*, Toruń 2003.
14. Zajac M., *Promocja książki dziecięcej: podręcznik akademicki*, Warszawa 2000.
15. Żurkowski B., *Literatura – wartość – dziecko*, Kraków 1999.

## Literatura uzupełniająca

1. Baluch A., *Archetypy literatury dziecięcej*, Wrocław 1993.
2. *Baśń i dziecko*, Wstęp, Warszawa 1978.
3. Białek J. Z., *Literatura dla dzieci i młodzieży w latach 1918-1939: zarys monograficzny*, Warszawa 1987.
4. Frycie S., *Literatura dla dzieci i młodzieży w latach 1945-1970*, T. I-II, Warszawa 1978.
5. Hardwig-Sosnowska J., *Wyobraźnia bez granic*, Warszawa 1987.
6. Heska-Kwaśniewicz K., *Tajemnicze ogrody: rozprawy i szkice z literatury dla dzieci i młodzieży*, Katowice 1996.
7. Jonca M., *Sierota w literaturze polskiej dla dzieci w XIX wieku*, Wrocław 1994.
8. Kaniowska-Lewańska I., *Literatura dla dzieci i młodzieży do roku 1864: zarys monograficzny*, Warszawa 1983.
9. *Książka dla dziecka wczoraj, dziś i jutro*, red. K. Heska-Kwaśniewicz, I. Socha, Katowice 1998.
10. Kulczkowska K., *Literatura dla dzieci i młodzieży w latach 1864-1918: zarys monograficzny*, Warszawa 1983.
11. Papużyńska J., *Zatopione królestwo: o polskiej literaturze fantastycznej XX wieku dla dzieci i młodzieży*, Warszawa 1989.
12. *Słownik literatury dziecięcej i młodzieżowej*, red. B. Tylicka, G. Leszczyński, Wrocław-Warszawa-Kraków 2002.
13. *Wartości literatury dla dzieci i młodzieży: wybrane problemy*, red. J. Papużyńska, B. Żurkowski, Warszawa-Poznań 1985.
14. Wortman S., *Baśń w literaturze i w życiu dzieci: co i jak opowiadać?* Warszawa 1958.
15. Żurkowski B., *W świecie poezji dla dzieci*, Kraków 1999.

## Uwagi

Zmodyfikowane przez dr hab. Pola Kuleczka, prof. UZ (ostatnia modyfikacja: 27-11-2019 17:08)

Wygenerowano automatycznie z systemu SylabUZ